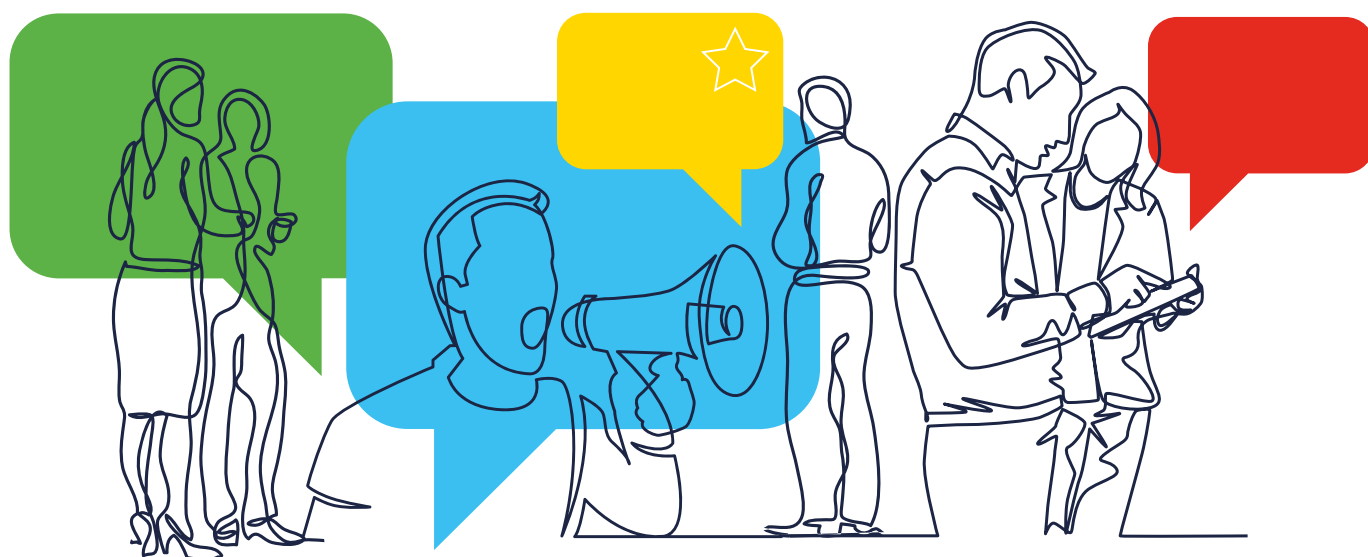

FORUM EVROPSKE DRŽAVLJANSKE POBUDE

ZAŠČITA MANJŠIN – MILIJON
PODPISOV ZA RAZNOLIKOST V
EVROPI

ZDROJE INFORMACIÍ – DISKUSIA – POUŽÍVATELIA –
PORADENSTVO

| KAZALO

Zaščita manjšin – milijon podpisov za raznolikost v Evropi	3
Kampanja pobude Zaščita manjšin	6
Vpliv kampanje Zaščita manjšin	12

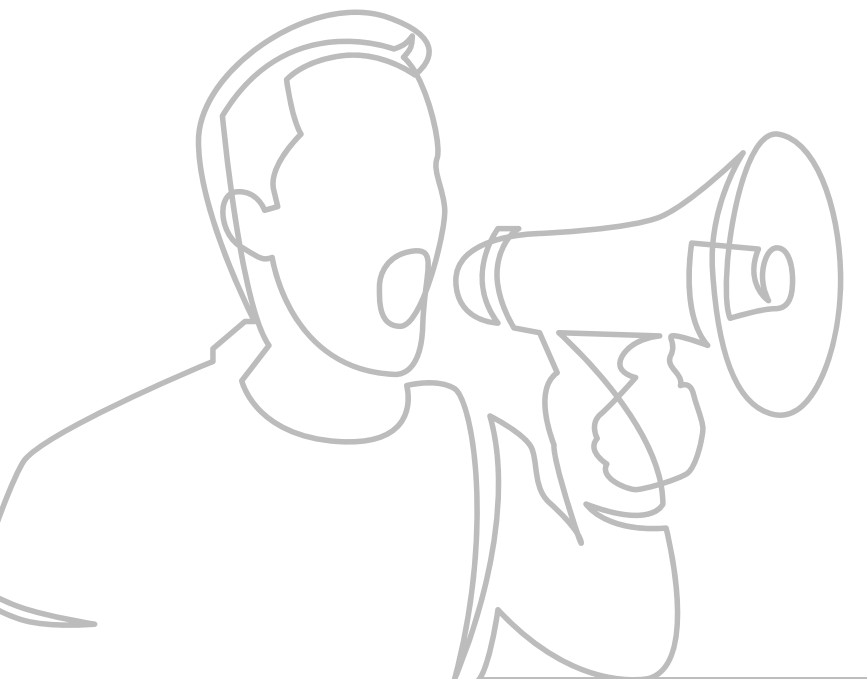

1

Zaščita manjšin – milijon podpisov za raznolikost v Evropi

Pobuda „Zaščita manjšin – milijon podpisov za raznolikost v Evropi“ (Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe) je bila registrirana 3. aprila 2017, ki je bil tudi začetek enoletnega obdobja zbiranja podpisov. Registracija Komisije je sledila prvotni odločitvi o zavrnitvi registracije pobude, ki jo je sprejela septembra 2013 in jo je Splošno sodišče Evropske unije februarja 2017 razveljavilo.

Komisija je bila v pobudi pozvana, naj sprejme 11 pravnih aktov za izboljšanje zaščite pripadnic in pripadnikov narodnostnih in jezikovnih manjšin ter okrepitev kulturne in jezikovne raznolikosti v Uniji. Poudarek pobude je bil na temah, povezanih z regionalnimi in manjšinskimi jeziki, izobraževanjem in kulturo, regionalno politiko, udeležbo, enakostjo, avdiovizualnimi in drugimi medijskimi vsebinami ter tudi regionalno (državno) podporo. Omeniti velja, da sta dva od enajstih predlaganih aktov zunaj okvira pristojnosti Komisije za predlaganje zakonodaje. Zato je bilo mogoče v okviru pobude zbrati izjave o podpori le na podlagi devetih predlogov, ki so ustrezali pristojnostim Komisije.

Evropska komisija je registrirala teh devet predlogov:

1. Priporočilo EU o varstvu in spodbujanju kulturne in jezikovne raznolikosti
2. Programi financiranja majhnih jezikovnih skupnosti
3. Vzpostavitev centra za jezikovno raznolikost
4. Cilja skladov za regionalni razvoj EU, da se vključi zaščita narodnostnih manjšin ter da se spodbujata kulturna in jezikovna raznolikost
5. Raziskava o dodani vrednosti manjšin za naše družbe in Evropo
6. Približevanje enakosti za manjšine brez lastne države, npr. Rome
7. Enotna evropska zakonodaja o avtorskih pravicah, tako da se lahko storitve in oddaje zagotavljajo v maternem jeziku
8. Svoboda opravljanja storitev in sprejemanja avdiovizualnih vsebin v manjšinskih regijah
9. Skupinska izjema za regionalno (državno) podporo za kulturo manjšin, medije in ohranjanje kulturne dediščine

Organizatorji so evropsko državljansko pobudo videli kot bistven instrument v boju za pravice manjšin. Navedli so, da „je to edino močno orodje participativne demokracije v EU, ki lahko okrepi glas evropskih državljanov, da bo slišan v evropskih institucijah“.

V okviru pobude Zaščita manjšin je bilo v enoletnem obdobju zbiranja zbranih 1 123 422 potrjenih izjav o podpori. Kar zadeva pragove držav članic, je bilo v okviru pobude doseženo zahtevano število podpisov v enajstih državah članicah.

Po koncu faze zbiranja podpisov je šla pobuda skozi postopek preverjanja podpisov in je bila 10. januarja 2020 uradno predložena Evropski komisiji (glej [sporočilo za medije](#)). Nato so se organizatorji 5. februarja 2020 srečali s podpredsednico Evropske komisije za vrednote in preglednost **Věro Jourovo** ter komisarko za inovacije, raziskave, kulturo, izobraževanje in mlade **Marijo Gabriel**.

Javna obravnava v Evropskem parlamentu je potekala 15. oktobra 2020 (glej [sporočilo za medije](#)), o pobudi pa so razpravljali na plenarnem zasedanju 14. decembra 2020. Evropski parlament je z [resolucijo](#), sprejeto 17. decembra 2020, izrazil podporo pobudi (glej [sporočilo za medije](#)).

V tem obdobju je bila pandemija Covid-19 precejšen izziv za pobudo. Javno obravnavo je bilo treba dvakrat prestaviti in zaradi pandemije je bilo težko ohraniti pravice manjšin v javni razpravi.

Komisija je 14. januarja 2021 sprejela sporočilo o pobudi (glej [sporočilo za medije](#)). Vendar organizatorji niso bili zadovoljni z odgovorom Komisije. Kot odziv na to so 24. marca 2021 pri Splošnem sodišču Evropske unije vložili vlogo za razveljavitev sporočila Komisije.

Dejavniki uspeha:

- Predanost cilju in vztrajnost, kadar stvari ne gredo po prvotnem načrtu.
- Dobro zasnovana strategija kampanje, ki ustreza ciljnemu občinstvu. Na primer, kadar se borite za pravice manjšin, ljudi nagovarjajte v jeziku manjšin.
- Aktivna kampanja na terenu med lokalnimi skupnostmi v različnih državah članicah, ki je hkrati usmerjena na institucije in politike na nacionalni in evropski ravni.
- Identifikacija močnih in zanesljivih partnerjev za kampanjo.
- Oblikovanje delavne in predane ekipe.

Viri financiranja (€)

■ The Federal Union of European Nationalities (FUEN)

2

Kampanja pobude Zaščita manjšin

Priprava

Državljsko pobudo Zaščita manjšin je sestavila skupina organizatorjev, ki jo podpirajo Federativna zveza evropskih narodnosti (FUEN), Južnotirolska ljudska stranka, Demokratsko zavezništvo Madžarov v Romuniji in Mladina evropskih narodnih skupnosti. Njihova zamisel o zbiranju milijona podpisov in uvrstitvi manjšin in etničnih skupin na vrh evropske agende je bila zasnovana že leta 2011. Priprave pred prvotnim začetkom pobude leta 2013 so trajale dve leti.¹

V tem pripravljalnem obdobju so imeli organizatorji v mislih jasne cilje. Posebej so želeli pripraviti vrsto zakonskih predlogov s poudarkom na **zasidranju njihovih zahtev v praksi**. S tem v mislih so organizirali srečanja, se posvetovali s pravnimi strokovnjaki in strokovnjaki za pravice manjšin ter si prizadevali pridobiti politično podporo na različnih ravneh. Poskrbeli so tudi, da je **predlog pobude temeljil na Pogodbah EU in da je bilo besedilo ustrezno prilagojeno**.²

Dodatni izzivi v pripravljalni fazi pobude so bili njena **široka perspektiva in ambiciozni cilji**. Namesto da bi se v pobudi osredotočili na eno samo vprašanje, so se želele upoštevati številne težave, s katerimi se tradicionalne manjšine srečujejo v različnih državah članicah, in poskusiti najti celovite rešitve za ta zelo številna vprašanja. Cilj pobude je bil tudi veliko širši, kot le zbrati milijon podpisov. Dejansko sta bili sprožitev razprave v evropskem javnem prostoru in uporaba enoletnega obdobja za vzpostavitev močne in dolgotrajne koalicije za pravice manjšin zelo visoko na dnevnem redu. Organizatorji se niso želeli omejiti na zbiranje podpisov v sedmih državah članicah, ampak so želeli svojo pobudo predstaviti v čim več evropskih regijah.

Pripravljalna faza za pobudo ni bila enostavna, saj je Evropska komisija zavrnila prvo zahtevo za registracijo, ker zahteve, ki so bile predstavljene v pobudi, niso bile v okviru njene pristojnosti predlaganja pravnih aktov EU. Ta odločitev Komisije se je izpodbijala pred Evropskim

1 <https://www.fuen.org/en/article/What-will-be-the-next-steps>

2 <https://www.fuen.org/en/article/Expert-meeting-in-Brussels>

sodiščem. Uradna prijava pobude je posledično trajala več let in bila končno opravljena leta 2017.

Kampanjo je usklajevala Federativna zveza evropskih narodnosti, krovna organizacija evropskih manjšin, ki združuje več kot 100 organizacij iz 35 držav. Organizatorji so v pripravljalni fazi kot ključne korake razvili jasno strategijo, identificirali partnerje in poiskali sredstva za vodenje evropske kampanje.

| Izvajanje

Faza zbiranja podpisov za pobudo Zaščita manjšin se je začela aprila 2017. Začetek kampanje so naslednji mesec proslavili na dogodku v gradu Bánffy v Romuniji z več kot 400 podporniki, ki so prispeli iz vseh delov Evrope, in več kot 50 novinarji, ki so spremljali dogodek.³ (Oglejte si videoposnetek začetka kampanje [tukaj](#))

Po uradnem otvoritvenem dogodku je več članskih organizacij in partnerjev v različnih državah članicah in regijah takoj začelo **načrtovati in organizirati svoje dogodke** v podporo pobudi⁴. Skupaj s knjižico in drugim promocijskim gradivom pobude Zaščita manjšin je bila razvita **vseevropska strategija kampanje**, vzpostavljeno pa je bilo tudi novo spletno mesto s poudarkom na lahko razumljivih zgodbah iz vse Evrope.

V fazi izvajanja **so si podporne organizacije tudi med seboj razdelile odgovornosti**. Demokratična zveza Madžarov v Romuniji (RMDSZ) se je na primer zavezala, da bo zbrala 250 000 od potrebnega 1 milijona podpisov.

Organizatorji so, da bi dosegli svoje glavne ciljne skupine (narodnostne manjšine), poskušali svoja sporočila kampanje povezati z različnimi težavami, s katerimi se srečujejo manjšine v Evropi. Pomembno je bilo dodatno personalizirati sporočila, „saj različne manjšine v Evropi živijo v različnih okoliščinah, odvisno predvsem od države članice, v kateri živijo; nekatere imajo popolno avtonomijo odločanja v vprašanih v zvezi z njimi, druge pa niso niti priznane. V primeru skupnosti s težavami smo poskušali identificirati njihove najbolj pereče težave in kot možno rešitev zanje predstavili pobudo Zaščita manjšin“.

Organizatorji so opredelili še eno pomembno ciljno skupino, in sicer državljane in državljanke držav članic, ki so tesno povezani s svojimi rojaki, živečimi v tujini, kot so Danska, Nemčija ali Madžarska.

3 <https://www.fuen.org/en/article/The-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative-started-in-Bonchida>

4 <https://www.fuen.org/en/article/The-Minority-SafePack-Initiative-is-now-available-for-online-signatures>

Pri izvajanju strategije kampanje **sta bila bistvenega pomena prevajanje gradiva in uporaba velikega števila jezikov**. V okviru pobude Zaščita manjšin je komunikacija potekala v več kot 30 jezikih, organizatorji pa so se odločili voditi kampanjo tudi v regionalnih jezikih brez uradnega statusa EU. To je bilo pomembno, ker do 50 milijonov državljanov EU govori regionalne ali manjšinske jezike, cilj pa je bil, da se vsak evropski državljan, ki pripada narodnosti manjšini ali jezikovni skupini, identificira z osrednjim sporočilom pobude, da je namreč pobuda v najboljšem interesu njegove/njene skupnosti in da gre za naložbo v življenje prihodnjih generacij. Na stotine sporočil je bilo uspešno prilagojenih različnim ciljnim skupinam: „Predstavljajte si, da ste eden od 41 tisoč govorcev ladinščine v severni Italiji in na svojem družbenem mediju vidite objavo v ladinščini!“⁵

Pridobitev odločne podpore tudi zunaj manjšinskih skupnosti po Evropi je bila bistvena za zagotovitev uspeha pobude. Treba je bilo jasno izraziti sporočilo kampanje: „Smo na pravi strani. Večinskim skupnostim ne nameravamo ničesar odvzeti!“ – tako se je izrazil predsednik RMDSZ, **Hunor Kelemen**.⁶ Poleg tega so organizatorji pobude sodelovanje večinskih skupin cenili tudi zaradi njihove volje, da bi ustvarili močno mrežo partnerjev za „koalicijo, zaradi katere bo pobuda za Evropsko komisijo nujna in neizogibna“.

Organizatorji so želeli svojo strategijo uresničiti tudi na evropski ravni z iskanjem in pridobivanjem podpore političnih voditeljev. V ta namen so organizatorji potovali in obiskali številne partnerje, institucije in članske organizacije v več državah. Delegacija pobude Zaščita manjšin se je srečala tudi z medskupino za manjšine v Evropskem parlamentu, da bi razpravljala o kampanji. Organizatorji so medskupino pozvali, naj pomaga pri širjenju sporočila pobude v Parlamentu. Poslanci in poslanke Evropskega parlamenta naj bi ljudi in medije v svojih državah članicah seznanili s pobudo ter pomagali poiskati partnerje, ki bi zagotovili uspeh pobude. Sopredsedujoči Nils Torvalds je delegaciji zagotovil svojo podporo in več evropskih poslancev in poslank je napovedalo, da se bodo aktivno vključili v kampanjo.⁷ Pomembna je bila podpora pobudi tudi v Svetu Evrope. Da bi zagotovili to podporo, je delegacija pobude obiskala jesensko zasedanje Parlamentarne skupščine Sveta Evrope v Strasbourgu.

5 https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_sl

6 <https://www.fuen.org/en/article/FUEN-Congress-Cluj-NapocaKolozsvar-to-become-the-European-capital-of-minorities-in-May>

7 <https://www.fuen.org/en/article/MEPs-engage-in-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative>

| Zbiranje podpisov

Pri zbiranju zahtevanega milijona podpisov je bil ključen prispevek organizacij članic pobude, regionalnih partnerjev in skupnosti. Skupina za kampanjo je delovala aktivno, da bi zagotovila prepotrebne informacije ter s svojo mrežo delila najboljše prakse in zmagovalne strategije. Predsedstvo FUEN in člani odbora državljanov so bili vedno na voljo za obiske v državah članicah, da bi povečali ozaveščenost. Kljub temu je bila v fazi zbiranja podpisov mreža na lokalni ravni potrebna za pripovedovanje osebnih zgodb in sporočil. Lokalnim skupnostim je bilo treba pokazati, da je pobuda Zaščita manjšin „pobuda, ki lahko izboljša vsakdanje življenje manjšinskih skupnosti in 50 milijonov državljanov EU, ki pripadajo manjšinskim ali jezikovnim skupinam“.⁸

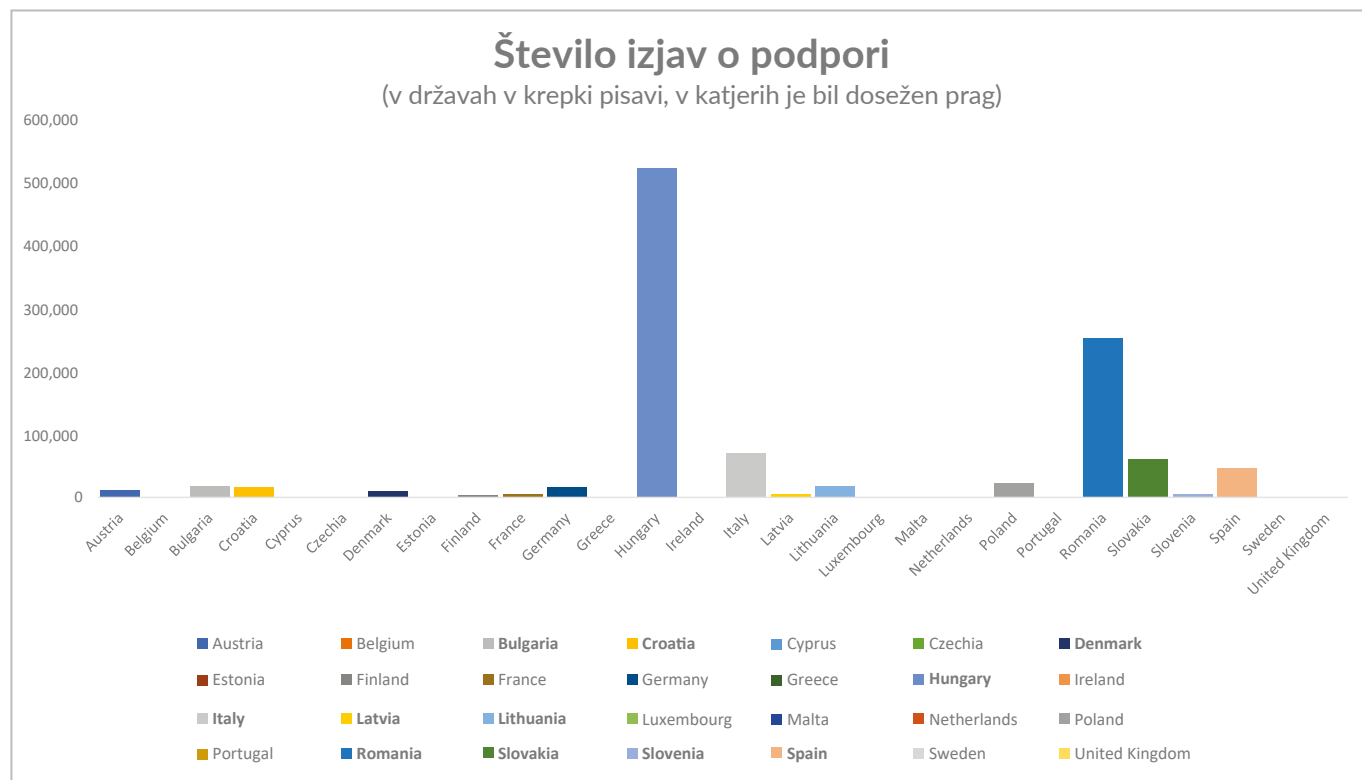
Oblikovanje močne koalicije partnerjev je vključevalo organizacije, ki se ukvarjajo s to temo in imajo predhodne izkušnje s kampanjami. Ti partnerji so bili ključni pri zbiranju podpisov predvsem v Litvi, Bolgariji, Sloveniji in Španiji. Organizatorji so partnerje motivirali tako, da so delili dosežene mejnike in zagotavljali stalno komunikacijo med člani mreže. Zbiranje podpisov je bilo osredotočeno na države članice z velikimi manjšinskimi skupnostmi in države, kjer je zaščita manjšin veljala za bolj zahtevno.

Tehnični pogoji za zbiranje podpisov so bili določeni junija 2017. Spletno mesto kampanje Zaščita manjšin je omogočalo dostop do obrazcev v papirni obliki in spletnega orodja za podpis. Septembra so organizatorji pobude Zaščita manjšin prešli na sistem Evropske komisije za spletno zbiranje podpisov, saj je bolje ustrezal njihovim potrebam.

Poleg optimizacije sistema spletnega zbiranja podpisov se je pobuda močno zanašala tudi na zbiranje podpisov **na papirnih obrazcih**. To so na primer delali prostovoljci, ki so hodili od vrat do vrat v svojih skupnostih, da bi predstavili kampanjo in pomagali podpisnikom pri vnosu zahtevanih informacij. Organizatorji so poudarili: „Naše izkušnje so, da se moramo za zbiranje podpisov podati na ulico in govoriti z ljudmi.“

⁸ <https://www.fuen.org/en/article/A-common-message-of-50-million-voices-and-your-personal-stories-The-winning-strategy-for-the-MSPI>

| Preverjanje podpisov in predložitve pobude

Zbiranje podpisov za pobudo se je končalo aprila 2018 z 1 320 246 izjavami o podpori. Te izjave so bile poslane nacionalnim organom, ki so v vsaki državi članici odgovorni za njihovo preverjanje. Po uradnem postopku so nacionalni organi potrdili končno številko 1 123 422 podpisov. Zahtevani pragovi so bili doseženi v 11 državah članicah.⁹

Pobuda je bila nato uradno predložena Evropski komisiji 10. januarja 2020.

Pobuda Zaščita manjšin je bila ena prvih pobud, znotraj katere je bila razvita dolgoročna strategija za njeno predložitve Evropski komisiji. V ta namen je FUEN zbral skupino evropskih pravnih strokovnjakov, da bi na podlagi predlogov pobude razvili konkreten sklop zakonodajnih predlogov. V bistvu je šlo za vodnik po korakih, kako te točke izvesti v sedanjem zakonodajnem okviru EU. Ti predlogi so bili potem skupaj s potrdili o 1 123 422 potrjenih izjavah podpore predloženi Evropski komisiji.

V okviru te strategije so organizatorji izvedli tudi komunikacijsko kampanjo. Organizatorji so se srečali in pobudo predstavili voditeljem držav, predstavnikom vlad ter poslancem nacionalnih parlamentov, Evropskega parlamenta in regionalnih vlad. Organizatorji so poudarili, da „so bili rezultati komunikacijske kampanje izjemni: številne regije so sprejele izjave o podpori, o teh resolucijah pa so glasovali tudi nemški Bundestag, madžarski parlament in spodnji dom nizozemskega parlamenta. Še več, pobuda Zaščita manjšin je postala prva evropska državljanska pobuda, vključena v plenarno razpravo v Evropskem parlamentu, ki ji je sledila resolucija, za katero je glasovala velika večina“.

⁹ https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_sl

3

Vpliv kampanje Zaščita manjšin

Preučitev pobude in odločitev Komisije

Po uradni predložitvi pobude 10. januarja 2020 so se organizatorji 5. februarja 2020 srečali z evropskima komisarkama **Věro Jourovo** in **Marijo Gabriel**.

Nato je 15. oktobra 2020 potekala javna predstavitev pobude v Evropskem parlamentu. Na predstavitvi so se zbrali poslanci iz Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve ter Odbora za kulturo in izobraževanje v sodelovanju z Odborom za peticije ter drugih sodelujočih odborov. Med obravnavo so besedo prevzeli tudi visoki predstavniki Evropske komisije, Sveta Evrope, Agencije EU za temeljne pravice in Odbora regij. (Več v [sporočilu za medije](#))

O pobudi je nato Evropski parlament razpravljal na plenarnem zasedanju 14. decembra 2020. Evropski parlament je 17. decembra 2020 izrazil podporo pobudi s sprejetjem resolucije s 524 glasovi za, 67 proti in 103 vzdržanimi. Parlament je opozoril, da se narodnostne in jezikovne manjšine v EU soočajo z asimilacijo in izgubljajo jezike, kar ima za posledico jezikovno in kulturno osiromašenje. Evropski parlament je Komisijo pozval, naj predlaga pravne akte za reševanje tega vprašanja. (Več v [sporočilu za medije](#))

Evropska komisija je 14. januarja 2021 sprejela sporočilo, v katerem je opredelila svoje ukrepe kot odgovor na pobudo Zaščita manjšin. V sporočilu je bilo poudarjeno, da sta vključevanje in spoštovanje bogate kulturne raznolikosti Evrope med njenimi prednostnimi nalogami in cilji. Vendar je bilo v njem navedeno tudi, da je bil od prvotne predstavitve pobude leta 2013 sprejet širok nabor ukrepov, ki obravnavajo več vidikov predlogov pobude Zaščita manjšin. V sporočilu je bil vsak od devetih predlogov pobude posamezno ocenjen ob upoštevanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Komisija je torej menila, da je polno izvajanje že obstoječih zakonodajnih aktov in politik močno orodje v podporo ciljem pobude, čeprav ni bil predlagan noben nadaljnji pravni akt. (Več v [sporočilu za medije](#))

| Nadaljnji ukrep

Po objavi sporočila Komisije so organizatorji pobude Zaščita manjšin izrazili nezadovoljstvo, ker niso sledili nadaljnji zakonodajni ukrepi. Državlanski odbor pobude Zaščita manjšin je 24. marca 2021 na Splošnem sodišču Evropske unije vložil tožbo za razveljavitev sporočila Komisije o pobudi.

Nasveti prihodnjim organizatorjem

- Aktivno se obrnite na različne ravni potencialnih deležnikov. Prisotnost med ljudmi je bistvena, vendar je tudi sodelovanje s političnimi voditelji na evropski in nacionalni ravni izjemnega pomena za vaš uspeh.
- Vzemite si čas za razmislek o svojem ciljnem občinstvu in se prepričajte, da vaša komunikacijska strategija izpolnjuje njihove potrebe. Upoštevajte različne jezike, ki jih lahko uporabite, da jih dosežete, pomen lokalnih zgodb, s katerimi se ljudje lahko povežejo, ter orodja za spletno in nespletno komuniciranje. Pomembno je, da svoje morebitne podpornike dosežete po različnih kanalih.
- Stvari ne gredo vedno po načrtu. Če se za svoj cilj strastno zavzimate, kritično razmislite o svoji kampanji ter po potrebi ponovno presodite strukturo in odločitve ter morebiti spremenite smer.
- Čeprav se danes velik del podpisov zbere na spletu, ne zanemarite pomena neposrednega stika z ljudmi. Angažiranje, pogovor z ljudmi in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi so bistven del širjenja vašega sporočila in zagotovilo, da vaša kampanja doseže svoje cilje.
- Poskusite biti prisotni na družbenih medijih in prepričajte lokalne osebnosti, da se pridružijo vašim prizadevanjem, s čimer boste povečali verodostojnost pobude.